

АНАЛІЗ ПРОЕКТУ БЮДЖЕТУ ЗА ВИДАТКАМИ НА 2019 РІК

Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України

вул. Лютеранська, 28а, офіс 1

01024, Київ, Україна

тел. +38 044 255 92 31

info@feao.org.ua

www.feao.org.ua

www.facebook.com/feao.vru/

Основна мета дослідження – аналіз показників проекту бюджету за видатками на 2019 рік. Проведено порівняльну характеристику видатків (за функціональною класифікацією) бюджету 2018 року та проекту бюджету на 2019 рік.

Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України створено в межах проекту, що імплементується консорціумом партнерів, адмініструється Вестмінстерською фундацією за демократію (WFD) та фінансується програмою «Підтримка реформи управління державними фінансами» Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) за дорученням Федерального Міністерства економічної співпраці та розвитку Німеччини (BMZ) та Міністерства Великої Британії з питань міжнародного розвитку (DfID).

Завдання Офісу полягає в посиленні ефективності та якості економічного та фінансового законодавства, яке розробляє й ухвалює Верховна Рада України, та підвищенні використання наявної в Україні фінансової інформації для здійснення ефективного нагляду за діяльністю уряду.

Передрук цього матеріалу авторизований. Дозвіл на використання або передрук тексту необхідно отримати напряму від власників прав.

Підготував: к. е. н. Микола Кравченко.

За загальною редакцією В. М. Мазярчука.

Думки, висловлені в матеріалах авторів, необов'язково відображають точку зору ОФЕА, його працівників або представників наглядової ради.

Автори не є співробітниками, не консультують, не володіють акціями та не отримують фінансування від жодної компанії чи організації, яка мала б користь від цього матеріалу, а також жодним чином з ними не пов'язані.

Вступ

15 вересня 2018 року Міністерство фінансів України (далі – Мінфін) внесло проект державного бюджету на 2019 рік¹ до Верховної Ради України (далі – ВРУ). У ньому передбачені видатки зведеного бюджету розміром 1,3 трлн грн – на 130 млрд більше, ніж у бюджеті 2018 року. Видатки державного бюджету та місцевих бюджетів – 1,1 трлн грн та 595 млрд грн відповідно. Окрім того, наступного року критично важливим є обслуговування зовнішнього боргу, загальний обсяг якого зріс до 1,3 трлн грн.

Структура видатків зведеного бюджету

Структура зведеного бюджету засвідчує все ще суттєву роль місцевих бюджетів у наданні соціальних послуг населенню. Деталі на рис. 1.

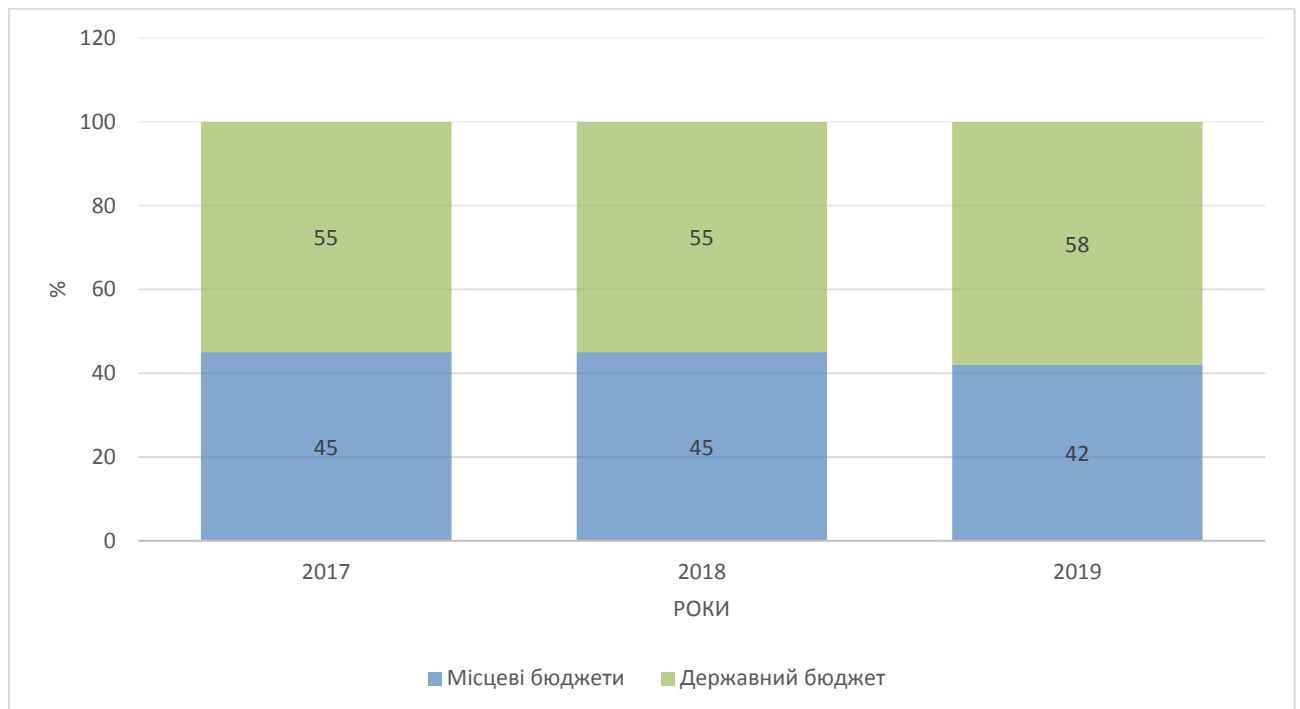

Рис. 1. Структура видатків зведеного бюджету

Джерело: розраховано автором на основі статистичних даних Державної казначейської служби України та проекту бюджету на 2019 рік, поданого Мінфіном до ВРУ.

Останні роки спостерігалася тенденція до зростання частки місцевих бюджетів у структурі зведеного бюджету. Але аналіз видатків проекту бюджету на 2019 рік показує зворотну тенденцію: частка видатків державного бюджету зросла з 55 до 58%, а частка місцевих видатків зменшилася з 45 до 42%.

¹ Проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» від 15.09.2018 року № 9000. Отримано з: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64598.

Показники видатків державного бюджету

У структурі видатків державного бюджету відсутні серйозні зміни порівняно з 2018 роком². Основну частку займають соціальний захист та соціальне забезпечення, громадський порядок, безпека та судова влада, оборона та загальнодержавні витрати. Деталі на рис. 2.

У поданих Мінфіном до ВРУ додатках до проекту бюджету на 2019 рік у функціональній класифікації відсутня сфера освіти, тому в аналізі не враховано закладені на цю галузь показники.

Рис. 2. Показники видатків державного бюджету України в 2018 та 2019 рр.

Джерело: розраховано автором на основі статистичних даних Державної казначейської служби України та проекту бюджету на 2019 рік, поданого Мінфіном до ВРУ.

У проекті бюджету на 2019 рік помітне істотне збільшення видатків у майже всіх сферах. Зростання видатків порівняно з 2018 роком зафіксовано:

- соціальний захист та соціальне забезпечення – на 27 млрд грн (з 151 до 178 млрд грн);
- загальнодержавні витрати – на 21 млрд грн (з 177 до 198 млрд грн);
- оборона – на 16 млрд грн (з 88 до 104 млрд грн);
- громадський порядок, безпека та судова влада – на 21 млрд грн (з 110 до 131 млрд грн);
- економічна діяльність – на 15 млрд грн (з 73 до 88 млрд грн);
- охорона здоров'я – на 10 млрд грн (з 25 до 35 млрд грн);
- духовний та фізичний розвиток – на 1 млрд грн (з 10 до 11 млрд грн).

² Річний звіт про виконання Державного бюджету України за 2018 рік. Отримано з: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=395501>.

Окремо звернемо увагу на суттєве навантаження на бюджет при обслуговуванні загальних виплат за державним боргом. У 2019 році цей показник становитиме 396,3 млрд грн, або майже 40% від запланованих видатків на наступний рік. Протягом року він може зростати через коливання курсу валют та можливі ризики докапіталізації державних банків.

Показники видатків місцевих бюджетів

Структура видатків місцевих бюджетів не зазнала суттєвих змін порівняно з попереднім роком. Найбільшу частку в структурі видатків займають такі сфери, як соціальний захист та соціальне забезпечення, охорона здоров'я та економічна діяльність. Слід звернути увагу на відсутність освіти: у поданому Мінфіном проекті бюджету показники видатків на цю сферу не зазначені.

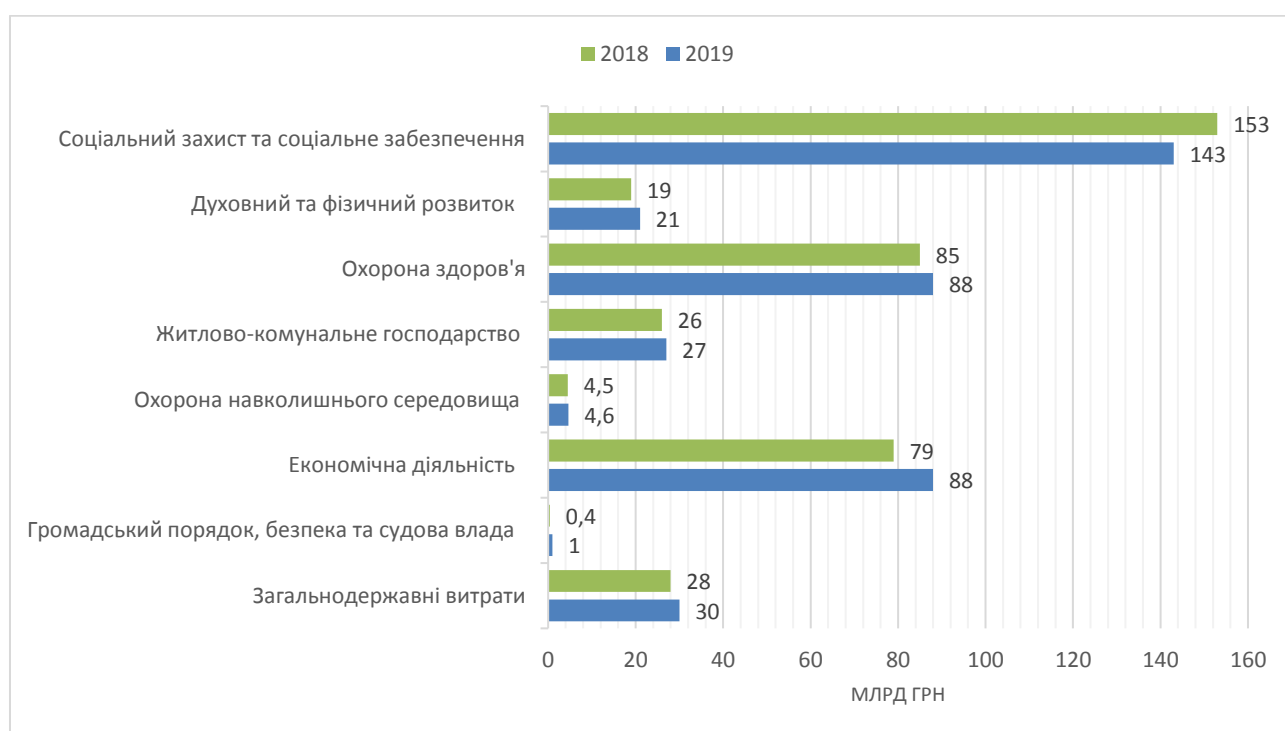

Рис. 3. Показники видатків місцевих бюджетів України в 2018 та 2019 рр.

Джерело: розраховано автором на основі статистичних даних Державної казначейської служби України та проекту бюджету на 2019 рік, поданого Мінфіном до ВРУ.

У деяких сферах спостерігається збільшення видатків порівняно з 2018 роком, зокрема:

- економічна діяльність – на 9 млрд грн (з 79 до 88 млрд грн);
- загальнодержавні витрати – на 2 млрд грн (з 28 до 30 млрд грн);
- духовний та фізичний розвиток – на 2 млрд грн (з 19 до 21 млрд грн);
- охорона здоров'я – на 3 млрд грн (з 85 до 88 млрд грн)

У сфері соціального захисту та соціального забезпечення видатки порівняно з 2018 роком зменшуються – з 153 до 143 млрд грн.

Показники видатків розвитку та споживання державного бюджету

У загальному фонді державного бюджету на 2019 рік видатки розвитку становлять 80,5 млрд грн, а видатки споживання – 911 млрд грн. У бюджеті 2018 року ці показники були на рівні 85 і 821 млрд грн відповідно. У спеціальному фонді державного бюджету видатки споживання на 2019 рік – 52 млрд грн, видатки розвитку – 49 млрд грн. У 2018 році ці показники становили 32 та 50 млрд грн відповідно. Деталі на рис. 4.

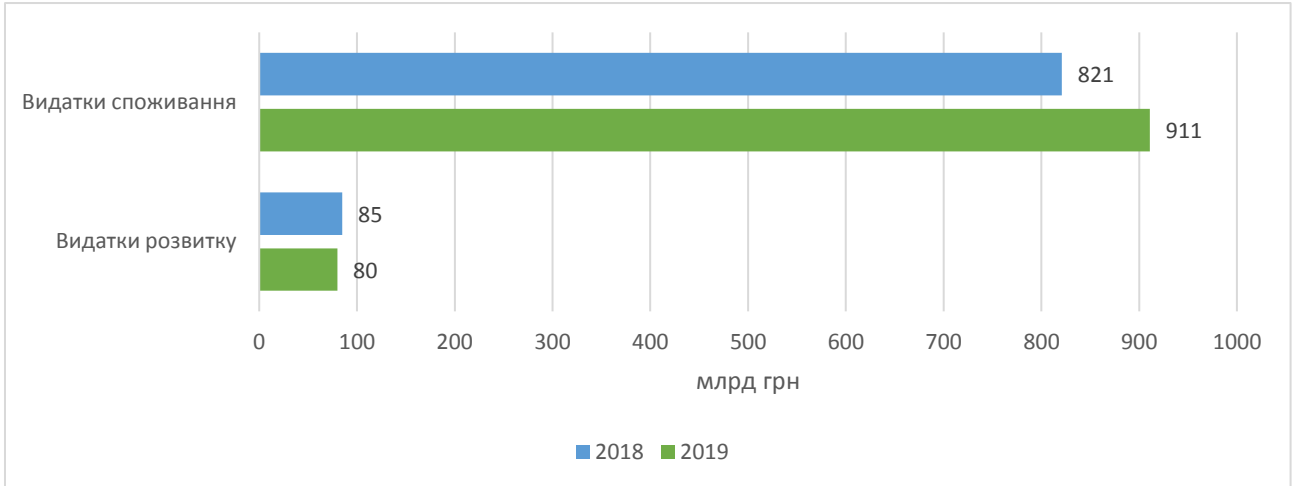

Рис. 4. Показники видатків розвитку та споживання в загальному фонді державного бюджету в 2018 та 2019 рр.

Джерело: розраховано автором на основі статистичних даних Державної казначейської служби України та проекту бюджету на 2019 рік, поданого Мінфіном до ВРУ.

Порівняно з бюджетом 2018 року видатки розвитку на 2019 рік зменшилися на 5 млрд грн, видатки споживання збільшилися на 90 млрд грн.

У спеціальному фонді державного бюджету на 2019 рік видатки розвитку зменшилися на 1 млрд грн, видатки споживання збільшилися на 21 млрд грн. Деталі на рис. 5.

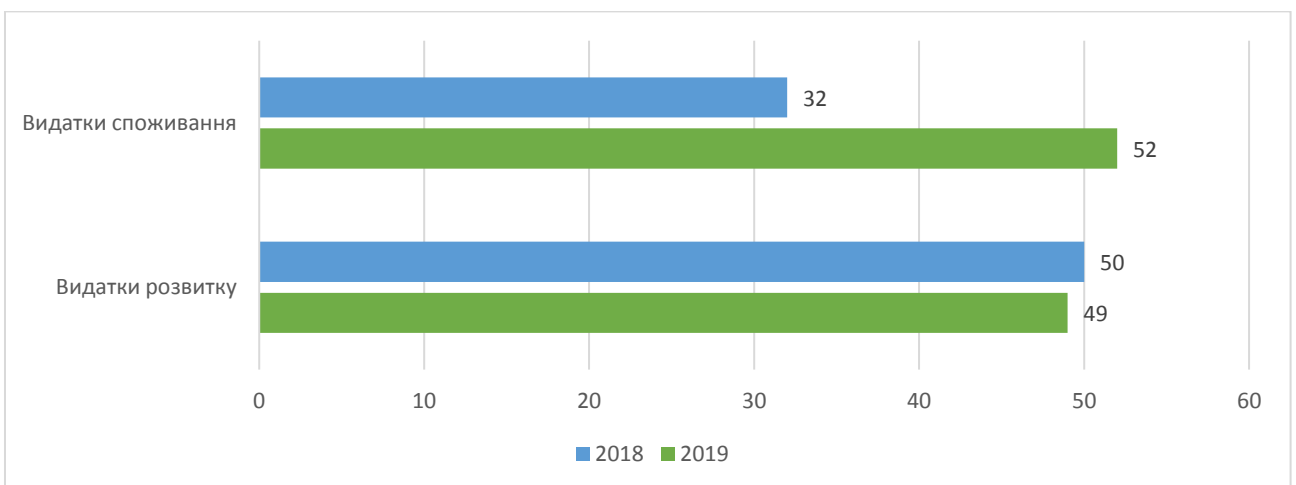

Рис. 5. Показники видатків розвитку та споживання в спеціальному фонді державного бюджету в 2018 та 2019 рр.

Джерело: розраховано автором на основі статистичних даних Державної казначейської служби України та проекту бюджету на 2019 рік, поданого Мінфіном до ВРУ.

Висновки

Аналіз проекту бюджету за видатками на 2019 рік вказує на збільшення видатків зведеного бюджету на 130 млрд грн порівняно з 2018 роком – до 1,3 трлн грн. Зокрема, видатки зростають на соціальний захист та соціальне забезпечення – на 27 млрд грн, загальнодержавні витрати – на 21 млрд грн, оборону – на 16 млрд грн, громадський порядок, безпеку та судову владу – на 21 млрд грн.

Важливим фактором, який впливає на розмір видатків у 2019 році, є обслуговування зовнішнього боргу держави. Загальні виплати за державним боргом у 2019 році становитимуть 396,3 млрд грн, або майже 40% від усіх запланованих видатків.